

χύμα

χύμα, επίρρ. [<αρχ. χύμα]. **1.** χωρίς τάξη, ανάκατα, σκόρπια, φύρδην μίγδην: «όλα μέσα στο δωμάτιό του ήταν πεταμένα χύμα». (Λαϊκό τραγούδι: *ψιλοκομμένο τουμπεκί είχαν στο γελεκάκι, τσιμπούκι, μαύρο κι αργιλές χύμα μες στο σακάκι*). **2.** (για εμπορεύματα) που πουλιέται χωρίς να είναι συσκευασμένο, τυποποιημένο: «οι γεωργοί του νομού μας πουλούν χύμα την παραγωγή τους στην τάδε βιομηχανία που με τη σειρά της την πουλάει τυποποιημένη στην αγορά». **3.** ως επίθ., που δεν είναι συσκευασμένο, τυποποιημένο, που πουλιέται με το κιλό: «αγοράζω απ' την ταβέρνα της γειτονιάς μας χύμα κρασί». **4.** (για πρόσωπα) που δεν είναι οργανωμένος, που δεν έχει τάξη, σύστημα και, κατ' επέκταση, που είναι ασυνεπής: «δεν του έχω εμπιστοσύνη, γιατί είναι πολύ χύμα άνθρωπος». **5.** που δεν τον ενδιαφέρει πώς ντύνεται ή πώς συμπεριφέρεται: «είναι πολύ χύμα αυτός ο τύπος και δε νοιάζεται πώς κυκλοφορεί».

- *γίνομαι χύμα*, μεθώ υπερβολικά από ποτό ή ναρκωτικό, δεν ξέρω τι μου γίνεται από το μεθύσι: «είναι πολύ μεγάλος πότης ο τάδε, και κάθε φορά που κάθομαι να πιω μαζί του, γίνομαι χύμα». Για συνών. βλ. φρ. *γίνομαι φέσι*, λ. *φέσι*.

- *είμαι χύμα*, είμαι υπερβολικά μεθυσμένος από ποτό ή ναρκωτικό, δεν ξέρω τι μου γίνεται από το μεθύσι: «επειδή ήμουν χύμα απ' το ποτό με πήγε ο φίλος μου στο σπίτι». Για συνών. βλ. φρ. *είμαι φέσι*, λ. *φέσι*.

- *είναι χύμα στο κύμα*, βλ. λ. [κύμα](#).

- *τα λέω χύμα (και τσουβαλάτα)*, εκστομίζω κατηγορίες, απειλές εναντίον κάποιου χωρίς επιφυλάξεις, χωρίς να νοιάζομαι πόσο πολύ θα τον στενοχωρήσω: «δεν έχω να φοβηθώ κανέναν, γι' αυτό πάντα τα λέω χύμα και τσουβαλάτα». (Λαϊκό τραγούδι: *χύμα στα λέω, κολπατζού, δεν το καταλαβαίνεις; οι μάρες σου είν' έτοιμες και να τις περιμένεις*).

- *τα 'χαμε χύμα, μας ήρθαν και τσουβαλάτα*, **α.** λέγεται ειρωνικά, όταν κουντά σε μια δυσκολία που αντιμετωπίζουμε, προστίθεται και μια άλλη. **β.** λέγεται ειρωνικά στην περίπτωση που αντιμετωπίζουμε κάποια δυσκολία και έρχεται κάποιος ανεπιθύμητος ή ενοχλητικός. Συνών. *δε μας εφτάναν τα μουνιά, μας ήρθαν κι απ' την Πέργαμο / δε μας φτάναν τα δικά μας, μας φέραν κι απ' την Πέργαμο*.

- *τον κάνω χύμα*, τον μεθώ υπερβολικά με ποτό ή ναρκωτικό, τον κάνω να μην ξέρει τι του γίνεται από το μεθύσι: «περνιέται για γερό ποτήρι αλλά, κάθε φορά που καθόμαστε να πιούμε, τον κάνω χύμα». Για συνών. βλ. φρ. *τον κάνω φέσι*, λ. *φέσι*.